

liure

© Ros Ribas

jane eyre (una autobiografia)

a partir de la novel·la de

Charlotte Brontë

adaptació **Anna Maria Ricart**

direcció **Carme Portaceli**

Gràcia – del 10 de gener a l'1 de febrer

Jane Eyre (una autobiografia)

a partir de la novel·la de **Charlotte Brontë** adaptació **Anna Maria Ricart**
direcció **Carme Portaceli**

intèrprets

Jordi Collet Blocklehurst, Mason, veí 5 / **Gabriela Flores** Bessie, Helen, Bertha/Antoniette, veïna 4 / **Abel Folk** Rochester / **Ariadna Gil** Jane / **Pepa López** tieta Reed, Srta. Temple, Srta. Fairfax, Lady Ingram, veïna 2 / **Joan Negrí** Dr. Carter, capellà, veí 3, St. John / **Magda Puig** Srta. Scatcherd, Adèle, Blanche, Christophine, veïna 1, Diana, Srta. Rosamond

músics **Alba Haro** violoncel / **Clara Lai-Lai Vallès** piano

espai escènic **Anna Alcubierre** / vestuari **Antonio Belart** / caracterització **Toni Santos** / il·luminació **Ignasi Camprodon** / moviment i coreografia **Ferran Carvajal** / audiovisuals **Eugenio Szwarc** / so **Igor Pinto** / música original **Clara Peya**

ajudanta de direcció **Judith Pujol** / ajudanta de vestuari **Maria Albadalejo** / ajudanta d'escenografia **Judit Colomer** / distribució **Fran Àvila**

construcció d'escenografia **Guillermo Góngora** i **Pablo Paz** / confecció de vestuari **Goretti Puente** i **Sastreria Cornejo**

producció **Teatre Lliure**

espectacle en català

durada **2h. sense pausa**

espectacle recomanat pel Servei Educatiu del Teatre Lliure

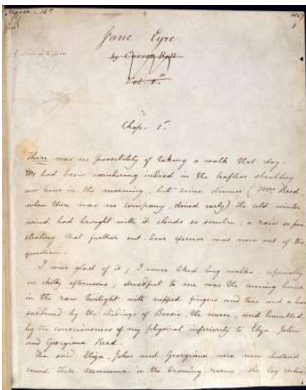
seguiu [#JaneEyreLliure](https://twitter.com/JaneEyreLliure) al twitter

horaris de dimarts a divendres **20:30h.** / dissabte **19h.** / diumenge **18h.**

preus **29€ / 26€** compra avançada / **24,50€** amb descompte (excepte els dies de l'espectador) / **22€** dies de l'espectador (dimarts i dimecres) / **18€** Tarifa Plana Abonament Espectador (per a entrades fora d'abonament) / **15€** grups universitaris, Carnet Jove, -30 i tarifa Última Fila / **9€** Generació Lliure (últim minut) / **7€** grups de secundària

Torna a **Gràcia** la magnífica versió de la novel·la de **Charlotte Brontë** dirigida per **Carme Portaceli**, sobre l'heroïna romàntica més inclassificable. El muntatge es va estrenar la temporada 2016-17 en motiu del 200 aniversari del naixement de la seva autora i torna al Lliure després d'haver fet gira per tota Espanya.

Premis Butaca 2017 per a **Ariadna Gil** a l'Actriu protagonista i per a **Abel Folk** a l'Actor de repartiment.

Charlotte Brontë va escriure **Jane Eyre** el 1847. Signat sota el pseudònim masculí 'Currer Bell', el llibre, una crítica dels patrons victorians de gènere i de classe, es va convertir en una de les novel·les més valorades de la seva època, tant per la crítica com pel públic.

La recepció inicial, però, va comptar amb la dura crítica dels sectors conservadors: lady Eastlake la considerava 'una obra perillosament immoral' i va comentar que si el llibre era escrit per una dona, devia haver perdut de llarg el contacte amb la vida social del seu propi sexe. A banda d'acusar aquesta falta de feminitat, va diagnosticar també un esperit de rebellia comparable amb els alçaments obrers, a la demanda del dret de vot per als treballadors i a les revolucions polítiques que s'estenien llavors per tot Europa. La novel·la removia l'opinió sobre com havien d'actuar i comportar-se les dones i suggeria, segons Eastlake, gairebé un ensorrament de l'ordre social. Després de l'èxit de **Jane Eyre**, Charlotte Brontë va revelar la seva identitat al seu editor i es va convertir en un membre respectat de la vida literària londinenca.

més informació goo.gl/c8v4jt

la premsa ha dit...

Ariadna Gil es prodiga poc en teatre. [...] Ara és Jane Eyre, gran èxit al Lliure de Gràcia, en una posada en escena àgil i comunicativa de Carme Portaceli. Jane Eyre és un bombó de personatge: sensata, apassionada, valenta, amb la llibertat sempre per nord. Ariadna Gil, magnífica de veu i gestualitat, el fa seu des d'un principi i el serveix amb una convicció i una autoritat constants.

Marcos Ordóñez (El País)

Repte superat. El retorn al teatre d'Ariadna Gil donant vida a l'heroïna romàntica, lliure i independent de *Jane Eyre*, de la cèlebre novel·la de Charlotte Brontë, s'ha saldat amb un notable èxit. El vibrant muntatge de Carme Portaceli, recolzat en l'encertada adaptació d'Anna Maria Ricart i en un repartiment de primer nivell capitanejat per l'actriu i pel versàtil i sòlid Abel Folk, va commoure al públic del Lliure de Gràcia la nit de l'estrena. [...] Ariadna Gil signa una gran actuació aplicant el seu propi segell interpretatiu. D'aparença fràgil i delicada, impressiona per la força i caràcter que dona a un personatge que demostra una gran enteresa en els moments de la seva evolució de nena a dona, a més d'un constant esperit de superació i una captivadora calidesa en el seu amor per l'esquerp però finalment tendre Rochester (esplèndid Folk). Jordi Collet, Pepa López, Joan Negrié i Marta Puig completen, desdoblant-se en diversos papers, el gran repartiment d'aquesta recomanable funció.

César López Rossell (Recomana)

Som davant d'una gran posada en escena en la qual s'han cuidat tots els detalls. [...] Ariadna Gil és Jane, increïble de tan verídica, Abel Folk serà Rochester, grans protagonistes tots dos encara que Ariadna Gil suporti tot el pes de l'espectacle que gira al seu voltant. [...] L'escenografia és sempre delicada, la coreografia de Ferran Carvajal aporta subtilitat al moviment. [...] I els sis actors que interpreten més de 20 personatges, tenen la naturalitat necessària per anar canviant de personatge amb absoluta normalitat. [...] Anna Maria Ricart, responsable de l'adaptació, ens ofereix un text clar que ens permet seguir amb comoditat i plaer tota la intricada trama. Ja que la màxima responsabilitat d'un espectacle és sempre de la direcció, m'alegro de poder felicitar la Carme Portaceli.

María José Ragué (El Mundo)

Si Strindberg castiga la dona en el seu canvi de papers a *La senyoreta Júlia* el 1888, Brontë reivindica el 1847 l'amor de la institutriu amb el turmentat amo: efectivament, una mirada trencadora per la seva època i, depèn com, encara per a molta gent d'avui. L'escena és un mar de contrastos. Intèrprets que es desdoblen en personatges, explotant matisos; música incidental que acompanya i una Ariadna Gil pletòrica, segura: que domina l'escena perquè es creu el personatge fins a la medul·la. Abel Folk acompanya en aquesta èpica cavalcada, suau, amb la contenció que li permet intuir

que ella és una fada i que ell amaga un secret inconfessable. [...] Portaceli aconsegueix una simfonia coreografiada d'emocions i moviments en un espai allargat i abocat al públic. Un treball que recorda la contundència de *Només són dones* (T. Alta, 2015), *La nostra classe* (Grec, 2011), o aquell *Què va passar quan Nora va deixar el seu home* (TNC, 2008).

Jordi Bordes (El Punt Avui)

L'adaptació d'Anna Maria Ricart amb direcció de Carme Portaceli supera el repte. [...] Cent setanta anys després, la història de la jove institutriu que s'obre camí en la duríssima societat victoriana manté tot el vigor i reafirma el segells de vindicació femenina, en una època en què escriure novel·les i ser dona constituïa un pecat doble. Hi trobarem l'austeritat del blanc i negre; la violència del col·legi on Jane veu morir la seva millor amiga; el senyor Rochester i el seu remordiment conjugal, molt ben interpreta per Abel Folk. Un repartiment solvent capaç de desdoblar-se per completar el *dramatis personae*: convé destacar el treball de Pepa López i de Gabriela Flores en aquest sentit. [...] I, és clar, la protagonista: aquesta Jane Eyre, –blanca de pell, prima i castrense– que és Ariadna Gil.

Sergi Doria (ABC)

La dramaturga Anna Maria Ricart ha aconseguit concentrar en dues hores —no hi ha entreacte— les més de 500 pàgines de la novel·la sense que perdi gens el seu ritme. I, en un registre de nines russes, d'històries dins de la història, defugint l'estricta narrativa de base, l'ha convertit en un suggeridor discurs dramàtic fet de peces que es van ajuntant com un trencaclosques i que van dibuixant una trama amb planteig, nus i desenllaç, lineal, extraient de l'original el millor de la seva matèria primera literària. [...] Abel Folk (Edward Rochester) i Ariadna Gil (Jane Eyre) han creat una parella interpretativa antològica. Folk resol amb aquest Edward Rochester, sense excloure'n d'altres, és clar, un dels seus millors papers portats fins ara al teatre. [...] Gil es mou entre la fragilitat de la jove Jane i la ferma i decisió lliure de la institutriu Jane, un perfil que construeix diria que de manera tan impecable com inimitable, amb una maduresa interpretativa guanyada a pols després de la seva intensa trajectòria cinematogràfica i també les cinc obres teatrals en les quals ha treballat, dues de les quals en català («La gavina», 1997, TNC; i «Salvats», 1998, Teatre Lliure). (...) Només cinc intèrprets secundaris n'interpreten gairebé vint-i-cinc entre tots. Però això no representa un llast incomprensible per als espectadors. [...] Gabriela Flores hi destaca en el seu paper de Berta o Antoinette, immersa en el seu estat de bogeria. [...] Pepa López és qui exerceix una mena de paper de mestra de cerimònies. [...] Clara Peya ha fet una partitura que respira els moments més serens amb els que creen un clima de tensió. [...] Un magnífic treball actoral, de teatre d'alta volada, que ja té totes les funcions previstes esgotades i que reclama que es recuperi en una segona oportunitat.

Andreu Sotorra (Clip de teatre)

El més fantàstic d'aquest personatge i d'aquesta novel·la és el fet que Jane Eyre, des del seu naixement i sense tenir unes circumstàncies que la portin a ser d'aquesta manera, té dins seu l'instint de superació més impressionant que jo mai hagi llegit. Ja a l'internat de pobres, on l'envien, per treure-se-la de sobre perquè ja s'enfrontava a la injustícia des de ben petita, ella percep la seva incapacitat de deixar-se maltractar en cap dels vessants que el maltractament pogués disfressar-se. La Jane li pregunta a la seva amiga Helen per què es deixa castigar d'aquesta manera. La Helen li respon que ella ha vingut aquí per rebre una educació i que això forma part de l'assoliment d'aquest gran objectiu. I la Jane diu "no seria capaç de suportar aquesta humiliació, jo no ho perdonaria, això. Si tots obeïssim i fóssim amables amb els qui són cruels i injustos, ells no ens tindrien mai por i serien cada cop més dolents. Si ens peguen sense raó tenim l'obligació de tornar el cop, n'estic segura, i ben fort, per deixar clar als qui ho fan que no ho poden repetir".

Jane Eyre és una novel·la escrita l'any 1847 per Charlotte Brontë sota el pseudònim de 'Currer Bell'. Amb el seu nom real, el més possible hagués estat que no els haguessin publicat, ni a ella ni a cap de les seves dues germanes, l'Emily i l'Anne, cap de les novel·les que van escriure. O, si més no, no haurien aconseguit l'èxit que van tenir (no en el cas de l'Emily i els seus *Cims borrascosos*) ni, per tant, la possibilitat de continuar escrivint, que era la passió de totes elles.

Jane Eyre és una finestra a través de la qual Charlotte Brontë ens ensenya la seva visió del món. La Jane opina sobre la diferència arbitrària entre classes i fa especial menció al paper de la dona al món. Ella no deixa mai que ningú oblidi, pel fet de ser pobre o de ser dona, que no és un ser inferior.

Però per sobre de tot, **Jane Eyre** és una obra romàntica on la lluita per la llibertat és l'impuls que guia la protagonista en un món on les dones no la podien assolir. També hi ha, és clar, una gran història d'amor que només es podrà viure quan els dos protagonistes estiguin d'igual a igual, quan l'amor no sigui una presó, sinó un acte de llibertat.

Carme Portaceli

una peça autobiogràfica

La peça conté nombroses referències autobiogràfiques: l'experiència de Jane a l'escola Lowood, on va morir de tuberculosi la seva millor amiga, recorda la de Charlotte a l'escola Cowan Bridge: el fervor religiós hipòcrita del director de l'escola, el Sr. Brocklehurst, es basa en part en el del reverend Carus Wilson, el ministre evangèlic que dirigia Cowan Bridge, i la tràgica mort de tuberculosi de Helen Burns recorda la de dues de les germanes de Charlotte, Mary i Elizabeth, que van tenir lloc en aquest centre. La caiguda de John Reed en l'alcoholisme es basa probablement en la vida de Branwell, el germà de Charlotte Brontë, que es va fer addicte a l'opi i a l'alcohol pocs anys abans de morir. Finalment, igual que Charlotte, Jane Eyre acaba sent institutriu, un punt de vista neutral des d'on observa i descriu les idees i les pràctiques socials opressives de la societat victoriana del segle XIX.

La trama de **Jane Eyre** segueix els patrons del *Bildungsroman*, és a dir: una novel·la que narra la història de maduració d'una criatura, i que se centra en les emocions i les experiències que l'acompanyen i l'empenyen a arribar a l'edat adulta. A **Jane Eyre**, hi ha cinc etapes diferents de desenvolupament, cada una lligada a un espai particular: la infància a Gateshead, la formació a l'escola Lowood, la feina com a institutriu a Thornfield, la vida amb la família Rivers a Morton i Marsh End (o Moor House), i la trobada i casament amb Rochester a Ferndean. A través d'aquestes experiències, Jane arriba a ser la dona madura que narra la seva pròpia història retrospectivament.

Però la trama *Bildungsroman* de **Jane Eyre** i l'element de crítica social del llibre es filtren a través d'una tercera tradició literària: la història d'horror gòtic. Com al *Bildungsroman*, el gènere gòtic va néixer a Alemanya. Es va popularitzar a Anglaterra a les acaballes del segle XVIII, i generalment descriu experiències sobrenaturals, paisatges remots i fets misteriosos, tots plegats destinats a crear una atmosfera de suspens i de por. Les aparicions fantasmals que viu la protagonista, els secrets obscurs i les trames sinistres afegeixen a la història un poderós sentit de la fantasia i del misteri.

una heroïna romàntica

A diferència de les heroïnes dels primers escrits de Charlotte Brontë, el personatge de Jane Eyre exigeix igualtat i respecte. 'Vostè pensa??, pregunta a Rochester, 'soc un autòmat, una màquina sense sentiments?'. Li parla de tu a tu, 'iguals entre nosaltres'. Alguns elements d'aquesta rebel·lia, però, s'intueixen ja en altres escrits previs de l'autora. A *Visits in Verreopolis* (1830), la noble Zenòbia, profundament erudita, és posada en ridícul per diversos homes. El duc de Wellington suggereix que les dones són 'com els cignes, gracioses dins l'aigua, però quan es vanten de deixar el seu element natural, la llar, tenen un caminar indecorós que permet que tothom se'n rigui'.

A partir d'un cert moment, Charlotte Brontë va començar a dibuixar els seus herois de manera més profunda i en l'esfera Lord Byron, centrant-se en el tema de l'amor i les relacions sentimentals. Els personatges masculins, a la manera de Byron, encarnen la depravació i la brutalitat. Segons Andrew Elfenstein, 'mentre els contes turcs de Byron flirtegen amb la possibilitat que el jo interior pertanyi tant a una dona com a un home, al final de *The Corsair* Byron es reserva el jo interior només per als homes. En els seus poemes, les relacions entre sexes són bastant complexes, però en la versió clònica que en fa Charlotte Brontë se sintetitzen en aquest binomi: els homes dominants aniquilen les dones'.

Amb *Jane Eyre*, Brontë aporta complexitat als seus personatges, sense que n'importi el sexe. Alhora s'hi destaquen els rols establerts socialment. Com a adult, però, Brontë es basa en el clixé de Byron en un esforç per reformar l'*amant demoníac*, i els costums socials que permeten que prosperi. D'aquesta manera, arriba més enllà de Byron perquè va més enllà de "flirtejar amb la possibilitat que el jo interior pugui pertànyer a una dona". A través de la reforma de l'heroi i de les heroïnes, afirma de manera decisiva que el jo interior pertany igualment a les dones i als homes.

per saber-ne més

<https://lisa.revues.org/3504#text>

<http://www.bronte.org.uk/the-brontes-and-haworth/jane-eyre>

<https://youtu.be/Y0F-odUoWd4>

<http://kleurrijkbrontesisters.blogspot.com.es>

l'autora

Charlotte Brontë

Thorton (Yorkshire), 1816-1855

Tercera filla de Mary Branwell Brontë i del sacerdot d'origen irlandès Patrick Brunty (posteriorment, Brontë). El 1820, la família es trasllada a Haworth, Yorkshire, on el seu pare fa de vicari. Després de la mort de la mare, el 1821, se'ls afilla la seva tia, Elizabeth Branwell. Els germans, de petits, jugaven a inventar-se i explicar-se històries els uns als altres fent servir els soldadets de plom de Branwell (l'únic noi), que passaven en un regne imaginari anomenat Angria.

El 1824 ingressen a Cowan Bridge, una escola per als fills dels sacerdots, on regnaven unes condicions pèssimes.

L'any següent hi moren de tuberculosi les dues germanes grans, Mary i Elizabeth. Charlotte i els altres germans deixen llavors l'escola i tornen a casa del pare i la tia.

En 1832 entra a Roe Head, un centre en el qual va arribar a fer de mestra durant un breu període i on va es va fer amiga, entre d'altres, d'Ellen Nussey i Mary Taylor. Treballa fugaçment d'institutriu per a les famílies Sidgewick i White.

A la primavera de 1840, després d'intentar fundar infructuosament una escola privada i de refusar la proposta matrimonial del reverend Henry Nussey, germà de la seva amiga Ellen, Charlotte i Emily es traslladen a Bèlgica per estudiar idiomes a la Pensionnat Heger de Brussel·les. Allà s'enamora de Constantin Heger, el propietari de l'escola.

El 1846 convenç les seves germanes Anne i Emily d'escriure el volum *Poems*, que totes tres van signar amb els pseudònims 'Currer', 'Ellis' i 'Acton Bell'. Després d'aquesta experiència, les tres germanes continuen escrivint. L'any següent, quan finalment troba editor, Charlotte publica *Jane Eyre*. Després de l'èxit obtingut, seguiran *Shirley* (1849) i *Villette* (1853).

El 1848 ve marcat per la mort d'Emily i de Branwell, i l'any següent mor Anne.

En 1854, Charlotte es casa amb Arthur Bell Nicholls, un sacerdot que treballava amb el seu pare i l'inspirador del cognom dels seus pseudònims.

El 31 de març del 1855, als 38 anys, Charlotte mor.

En 1857 es publica pòstumament *Professor*, la seva primera novel·la, fins llavors inèdita.

la directora

Carme Portaceli

És llicenciada en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona.

Entra al Teatre Lliure l'any 1982 i treballa d'ajudant de direcció al costat de Fabià Puigserver, i també amb Lluís Pasqual. Després d'una llarga trajectòria artística també en solitari,

l'any 2005 funda, amb altres creadors, la Factoria Escènica Internacional, una plataforma orientada a la creació, producció i difusió de les arts escèniques contemporànies impulsada i promoguda per artistes procedents de les diferents disciplines d'aquest sector.

Fa classes de direcció i tallers d'Interpretació a l'Institut del Teatre de Barcelona. Forma part dels membres fundadors de l'Acadèmia de les Arts Escèniques d'Espanya (AAEE) i del comitè organitzador dels Premis Max.

L'octubre del 2016 va ser nomenada directora del Teatro Español de Madrid.

últims espectacles teatrals

Frankenstein, de Guillem Morales, basat en la novel·la de Mary Shelley. Teatre Nacional de Catalunya. 2018.

Troianas, d'Eurípides. Teatro Español. 2017.

La rosa tatuada, de Tennessee Williams. Teatro María Guerrero (CDN). 2016.

Només són dones, de Carmen Domingo. FEI i Teatre Nacional de Catalunya. 2015.

El President, de Thomas Bernhard. Teatre Nacional de Catalunya i Temporada Alta. 2014.

Krum (el crosta), de Hanoch Levin. Grec 2014 Festival de Barcelona, FEI i Teatre Lliure. 2014.

Las dos bandoleras, de Lope de Vega. Compañía Nacional de Teatro Clásico. Madrid 2014.

Televisió & Misèria de la II Transició, d'Albert Boronat. Grec 2013 Festival de Barcelona.

El vídeo no el veu ningú, de Martin Crimp. Grec 2012 Festival de Barcelona. Centro Dramático Nacional. 2012.

Els baixos fons, de Maksim Gorki. Teatre Nacional de Catalunya. 2012.

La nostra classe, de Tadeusz Słobodzianek. Grec 2011 Festival de Barcelona i FEI.

guardons

Premi de la Crítica 2008 al Millor Espectacle per *Què va passar quan Nora va deixar el seu home*.

Premi MAX 2007 al Millor Text en Llengua Catalana per *Fairy*.

Premi ADE 2005 a la Millor Direcció per *Sopa de pollastre amb ordi*.

Premi de les Arts Escèniques de la Generalitat Valenciana a la Millor Direcció per *Sopa de pollastre amb ordi* i per *Un enemic del poble*.

Premi de la Universitat del País Valencià a la Millor Direcció per *Un enemic del poble*.

Premi Butaca 2002 a la Millor Direcció per *Cara de foc*.

Premi ADE 2001 a la Millor Direcció per *Solness, el constructor*.

Premi Butaca 1998 al Millor Espectacle i Millor Direcció per *Mein Kampf*.

Premi Serra d'Or al Millor Espectacle 1990 per *La missió*.

més informació

<http://www.carmeportaceli.com>

aquest espectacle forma part del recorregut

PATRIARCAT

com també els espectacles següents:

CLÀSSICS DEGENERATS

coordinació **Cristina Clemente**

dramatúrgia **Lali Àlvarez, Marta Buchaca, Clàudia Cedó, Denise Duncan, Carol López, Carol Rovira, Marilia Samper i Carla Torres**

Montjuïc. Del 17 al 20/01

AÜC

el so de les esquerdes

creació i direcció **Les Impuxibles i Carla Rovira**

Montjuïc. Del 23/01 al 3/02

UN AMOUR IMPOSSIBLE

a partir de la novel·la de **Christine Angot**

direcció **Célie Pauthe**

Montjuïc. De l'1 al 3/02

DOGVILLE

de **Lars Von Trier**

dramatúrgia **Pau Miró**

direcció **Sílvia Munt**

Montjuïc. Del 9/05 al 9/06

DOLORS

idea original **Meritxell Yanes**

dramatúrgia **Sergi Belbel, Eulàlia Carrillo i Cristina Clemente**

direcció **Sergi Belbel i Cristina Clemente**

Gràcia. Del 22/05 al 9/06